

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum,
quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in
tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qualitatibvs Ad Ea
Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Secvndvm. De qualitatibus promovendorum quasi supernaturalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](#)

C A P U T S E C U N D U M.
**D E C O N D I T I O N I B V S P R O M O V E N D O R V M Q V A S I
 S V P E R N A T V R A L I B V S.**

P A R A G R A P H V S I.

D e f i d e p r o m o v e n d i a d b e n e f i c i a E c c l e s i a s t i c a .

Q u e s t i o 289. *An, & quo jure infidelis non baptizatus sit ineligibilis & impromovibilis ad officia Ecclesiastica?*

Respondeo: jure divino quasi connaturali institutioni Ecclesia Christi esse impromovibilem, ita ut ex eodem jure electio vel promocio talis sit in ipso facto indispensabiliter irrita. Pass. cit. c. 25. num. 56. datur liquidem per baptisum primum veluti posse passivum, non tantum ad sacramenta, sed ad ea omnia recipienda & obtainenda, quae ad Christianum cultum spectant. D. Thom. 3. p. q. 63. a. 2. adeoque non baptizatus incapax est omnis jurisdictionis & administrationis Ecclesiastice, tanquam non incorporatus Christo & Ecclesia, ut membrum ejus, & pars.

Q u e s t i o 290. *Quid haec in re dicendum de infidelibus conversis?*

Respondeo: eos nec jure divino, nec humano communi esse ineligibiles aut aliter impromovibiles ad officia & beneficia Ecclesiastica, sumitur ex c. eam te. de rescrip. Abb. ibidem. Ita, etiam, ut nec auctoritate Capituli generalis, vel cuiuscunque religionis sine speciali auctoritate Apostolica ordinari possit, ut tales sint ineligibiles, quidquid sit de non admittendis hujusmodi ad professionem religiosam. Pass. loc. cit. num. 58. citans Sanch. de matrim. l. 3. d. 37. num. 30. Suar. tom. 4. de relig. l. 2. cap. 3. num. 6. & de cens. d. 43. f. 3. num. 8. Sayr. de cens. l. 5. c. 13. num. 12. Peyr. in pral. quest. 2. c. 5. §. 6. num. 84. &c.

Q u e s t i o 291. *Quid dicendum de descendentiis ex parentibus, idololatris, Saracenis, Iudeis?*

Respondeo: neque hos jure communi esse ineligibiles, aut impromovibiles, sive eorum parentes in infidelitate permanuerint, sive non. Nav. c. 27. num. 205. Suar. de cens. d. 47. f. 3. num. 7. Sanch. l. 2. in decal. cap. 28. num. 11. Peyr. loc. cit. num. 85. quin & Gregor. XIII. in constitut. sua. 3. apud Peyr. praecepit Minimis, ut ab eorum Ordine & dignitatibus non repellantur Judaeorum & Mahometanorum filii; similique Constat. Pii V. latam pro Minoribus, refert Idem num. 85. quas tamen constitutiones, quia poenales ad alios Ordines non extendi censem Pass. num. 59. citans Rodriq. tom. 1. q. 67. a. 2. Sigism. à Bon. dub. 82. num. 1. His tamen non obstantibus jure speciali,

vinimirum constitutionum Papalium, vel etiam aliquarum Ecclesiarum, vel Ordinum propriis statutis auctoritate Apostolica confirmatis repelluntur tales, etiam in plures generationes ab Ordinibus, beneficiis & Praelaturis; Sic Clemens VIII. pro Portugallia statuit, ne descendantibus ex genebre Hebraeorum usque ad septimam generationem dentur Canonicas & dignitates in Cathedralibus, & principales dignitates in Collegiatis, aut parochiis, vel beneficia curata. Barb. de potestate Episc. p. 1. tr. 2. gl. 17. apud Pass. loc. cit. sic Paulus IV. quod confirmavit Greg. XIII. statuit, ne filii Judaeorum, & Saracenorum recipi possint ad religionem & dignitates in Ordine Minorum observ. de quo vide Miran. tom. 2. q. num. 1. Peyr. loc. cit. num. 46. Sanch. in decal. l. 2. c. 27. num. 3. Nav. l. 5. conf. 2. de Judaeis.

Q u e s t i o 292. *Quid dicendum de Neophytiis, quo nomine veniunt solum adulti recente baptizati?*

Respondeo: eos esse irregulares respectu omnium Ordinum. Suar. de cens. loc. cit. Barb. de potestate Episc. loc. cit. Sayr. loc. cit. c. 10. num. 10. Peyr. loc. cit. num. 70. Azor. p. 2. l. 6. c. 2. q. 2. & hinc excluduntur Praelaturis solum & officiis, quae exigunt exercitium Ordinum, non vero quae puram jurisdictionem concernunt. Pass. l. cit. n. 61. finito autem Neophytorum statu, promoveri possunt sine alia dispensatione ad Ordines, officia, dignitatesque Ecclesiasticas. c. eam te. de rescrip. Abb. Felin. num. 72. Suar. cit. d. 43. f. 3. num. 7. Sanch. in sun. l. 2. c. 28. num. 11. & plures alii cit. à Pass. num. 62. Porro finitur status Neophytorum regulariter decennio à conversione, juxta Suar. loc. cit. num. 6. Sayr. num. 11. Peyr. loc. cit. et si Pass. num. 62. dicat, à quanto tempore Neophyti ordinari possint, non esse à jure determinatum. De cetero licet Episcopus in hac irregularitate dispensare, & Neophytum nondum per tempus congruum probatum, etiam in penuria ministrorum, vel etiam ob excellentiam qualitatum statim à suscepto Baptismo sine aliqua morali distantia ad Ordines promovere nequeat sine dispensatione Papæ; spectat tamen ad eum consideratis Neophyti eruditione, prudentia, fide, humilitate &c. & recta conversatione, arbitrii & decernere eum ad Ordines promoveri posso, adeoque exisse statum Neophytorum; quod tamen arbitrii quoad Neophytes promovendos ad Episcopatum relinquentum Papæ. Pass. num. 61.

C. 62.

Q u e s t i o

Conditionibus quasi supernatural.

103

Quæstio 293. *Quid dicendum hac in parte de hereticis?*

1. Respondeo primò: illos esse ineligibles ad beneficia, officia & prælaturas Ecclesiasticas indirectè; quia nimurum ipso facto excommunicati. c. Achatius 24. q. 1. c. quicunque. de heret. in crto. c. rovent. de sententia excom. Item quia irregulares. Sanch. in sum. l. 2. c. 25. Sylv. v. irregularitas. q. 5. Suarez. de cens. d. 43. f. 1. num. 2. Garc. de benef. p. 11. c. 10. num. 80. Peyr. loc. cit. num. 72. Farinac. de heret. q. 189. num. 43. Item quis infames. c. infames. 6. q. 1. c. excommunicamus. de heret.

2. Respondeo secundò: etiam directè & per se, praescidendo ab omni censura alióve impedimentoo canonico ad Ordines suscipiendo jure canon. sunt incapaces, & inhabiles ad omnes dignitates, officia & beneficia Ecclesiastica. ita ut eorum ad ea electio & promotoio hoc ipso jure sit nulla, & confirmatio facta ab eo, qui in jure canon. dispensare nequit, irrita. c. statutum de hereticis. & c. quicunque eod. tit. in 6. Pass. loc. cit. num. 64. & 68.

3. Respondeo tertio: prohibentur quoque jure divino ad ea eligi, seu promoveri, estique eorum ad hac promotoio jure divino cassanda; & dato validè talem electionem confirmari a Papa, non tamen id fieri licere, sumitur ex illo 1. ad Timoth. 3. hereticum hominem devit. Officiales autem & Prælati vitari non possunt, nec debent. Pass. num. 66. & 68.

4. Respondeo quartò: non est tamen electio heretici, ejusdēmque Electionis confirmatio jure divino nulla; non enim exstat lex divina irritans positiva; sed neque divina naturalis; ex quo enim hereticus characterem baptismalem habet, capax est spiritualis potestatis, tam Ordinis, quam jurisdictionis; validè enim hereticus recipit Ordines, & sacerdos hereticus in causa extrema necessitatis validè absolvit; adeoque ex jure divino non est irrita collatio talis potestatis, si detur, vel electio ad talem potestatem habendam, si ad eam eligatur. Suar. de fide. d. 21. f. 5. n. 9. & 14. Sanch. loc. cit. c. 9. num. 10. Sylv. v. confessor. q. 19. & 20. Pass. num. 67. & 68.

Quæstio 294. *An, & qualiter hac locum habeant in heretico converso & occulto?*

1. Respondeo primò: hereticum publicum, etiam post reconciliationem cum Ecclesia, manere inhabilem ad beneficia & officia. Cästrop. p. 1. d. 4. p. 5. num. 2. vide Farin. de heret. loc. cit. num. 82. & q. 393. num. 66. Quin imò idem dicendum de occulto; hereticus enim occulus per se irregularis est, & inhabilis ad officia & beneficia, à qua irregularitate, & inhabilitate vi præcisè absolutionis non liberatur, sed ad hoc necessaria est specialis dispensatio. Pass. loc. cit. num. 65.

2. Respondeo secundò: Electio heretici purè mentalis, & per se occulti, non solum non jure divino, sed nec ex jure canon. ipso facto est irrita, cum talis heres sit extra judicium Ecclesia, adeoque si confirmetur, est valida. Pass. num. 69. ubi tamen prodierit heres extra mentem, talis etiam antecedenter electus & confirmatus jure canonico antiquo privatus erat omni jurisdictione. D. Tho. 2. 2. q. 39. a. 3. Suar. de fide loc. cit. num. 12. & 15. Modò tamen post Constat. Martini V. de qua supra, in heretico occulto tolerato, licet per accidentem simili toleratur quoad alios potestas jurisdi-

ctionis; unde absolutio data à tali per se est valida, non secùs ac data ab excommunicato non denunciato. Suar. & Pass. ll. cit.

Quæstio 295. *An, que dicta sunt in hoc puncto, extendenda quoque sint ad credentes, receptatores, defensores & fautores hereticorum horum, & illorum filios & nepotes?*

Respondeo affirmativè; sic enim expressè & directè iis omnibus irrogatur pena illa inhabilitatis ad officia & beneficia Ecclesiastica. c. quicunque. de hereticis in 6. ibi: heretici autem, credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filii ad secundam generationem ad nullum Ecclesiasticum beneficium, seu officium publicum admittantur, quod si secūs factum, decernimus irritum & inane. Præterea credentes fautores (secūs est de eorum, uti & hereticorum filiis) subduntur huic poena indirectè quoque, nimurum ratione excommunicationis, quam incurruunt vi bullæ coenæ, & c. excommunicationis. de heret. & c. noverit. de sentent. excomm.

Quæstio 296. *Quinam hic vocentur credentes, fautores, receptatores, defensores hereticorum?*

1. Respondeo primò: illos dici credentes hereticorum, qui in confuso illorum errores credunt, quatenus vimurum credunt eos esse viros bonos, & habere bonam fidem, ad distinctionem illorum, qui distinctione eorum doctrinam amplectuntur. Suar. de cens. d. 21. f. 1. n. 6. Sanch. in decal. l. 2. c. 10. num. 2. Sa. v. hereticus. num. 11. Ugol. de cens. p. 2. c. 1. Pass. loc. cit. num. 70.

2. Respondeo secundo: nomine fautorum, receptatorum, defensorum ut conditiorum à credentibus hereticorum hic veniunt illi, qui favent hereticis, qua talibus, seu quia talis doctrinam profidentur, iisque ad eam docendam, propagandam, defendendam hospitium, auxilium, defensionem, similè quid præstant; quod ipsum facere quis potest ex aliquo interesse suo tanquam fine extrinseco, absque eo, quod sit credens hereticorum, adeoque etiam independenter à tali credulitate falsa, ut etiam independenter ab eo, quod vel hoc ipso suspecti habeantur de heresi, vel tali errore (suspecti enim tantum de heresi non incurruunt penas hereticorum. Garc. p. 11. c. 20. num. 87.) subduntur dicta pena inhabilitatis aliisque. Suar. loc. cit. num. 4. Sanch. loc. cit. num. 4. Nav. c. 27. num. 55. Pass. num. 71. & 72. Non verò dictis nominibus veniunt, adeoque nec dictis penis subduntur, qui hereticis ad sustentandam vitam, vel titulo amicitia, vel ex alia rationabili causa donant aliquid, vel succurrunt. Pass. ibid.

Quæstio 297. *Qualiter hac ipsa quoad hereticorum eorumque credentium fautorum filios & nepotes sint limitanda?*

1. Respondeo: sic esse limitanda. Primò, ut locum in iis non habeant, si Parentes resipuerint Ecclesiæ reconciliati. c. statutum. de heret. Less. l. 2. c. 34. num. 123. Azor. p. 2. l. 6. c. 4. q. 1. & 2. Garc. loc. cit. num. 83. Peyr. in præl. q. 2. c. 5. num. 77. tenetque idem, etiamsi Parentes ante peractam pœnitentiam obierint. Pass. num. 75. etiansi Peunam. Tolet. Fariaac. Verum tamen

etiamsi

etiam si parentes post relapsum denuo egerint pœnitentiam, manent tamen eorum filii ineligibiles ad officia publica. Suar. loc. cit. num. 3. Peyr. loc. cit. Sigism. à Bon. dub. 79. num. 7. Pass. num. 76. citans alios.

2. Secundò, ut dicta inhabilitas extendat se ad secundam generationem solum in viris, non in feminis, ita ut patris hæretici ex filio etiam non heretico filius sit infamis & ineligibilis, non verò ejusdem ex filia non hæretica filius, uti nec matris hæretica ex filio non hæretico filius, cit. c. quicunque, & c. statutum. Sanch. in sum. l. 2. c. 27. num. 2. Bonac. de cens. d. 7. quest. 3. p. 7. num. 9. Azor. p. 1. l. 8. c. 13. qnaſt. 8. Less. loc. cit. num. 121. Pass. num. 74.

3. Tertiò, ut extendatur non nisi ad filios & nepotes parentum, quorum hæresis vel fautoria hereticorum est notoria notoreitate vel facti juris, vel per propriam confessionem factam in iudicio, vel per sententiam judicis. Less. loc. cit. nu. 121. Peyr. loc. cit. n. 8. Sanch. in decal. l. 2. d. 27. n. 28. Azor. p. 2. l. 6. c. 4. q. 3. Suar. tom. 5. in 3. p. d. 43. f. 3. num. 2. Sayr. de cens. l. 6. c. 10. nu. 40. sumitur ex c. statutum, ubi requiritur, ut hæretici tales esse probentur; in jure autem illud probatum dicitur, quod aliquo ex dictis modis est notorium, Pass. n. 79. Quinimò non extendi ad filios eorum, quorum hæresis quidem notoria notoreitate facti, quia tamen conversati & decesserunt inter hæreticos, infamiam non incurruunt, tenet Sanch. loc. cit. nu. 28. Henrig. l. 14. de irregul. c. 5. n. 4. Sa. V. hæresis. n. 4. quod tamen reprobatur Pass. n. 82. citans Suar. eo quod hæresis semper generet infamiam apud quoque bene sentientes, & notorietas facti non requiratur, ut generans infamiam, sed ut manifestans rem, ita ut exinde censeantur probati hæretici.

4. Quartò, ut non extendatur ad filios suspectorum de hæresi, nisi forte ideo suspectorum, quia fautores & receptatores sunt hereticorum. Pass. num. 81. quamvis nec horum filii puniantur, quia eorum parentes suspecti de hæresi, sed quia favent hæresi (cum lex illa pœnalis, puniens in filiis peccatum parentum ultra expressa in lege extendi non debeat. Sanch. loc. cit. nu. 29. Farin. de hæresi. q. 191. n. 67. Sigism. à Bon. dub. 79. n. 4. & alii contra Azor p. 2. l. 6. c. 4. q. 3.

5. Quintò nec ad eos filios, qui parentes hæreticos denunciant inquisitoribus. Sanch. loc. cit. nu. 30. Pass. n. 83. citans Simanc. Rojas, Peninam &c.

6. Sexto juxta Pass. n. 84. contra Molin. d. 658. n. 19. Sanch. loc. cit. n. 29. Peyr. loc. cit. nu. 80. & alios nec ad filios eorum, qui damnati sunt ut hæretici ob solam contumaciam etiam verè ac propriè talem, etiam eorum starua combusta sit, citra tamen quod eorum hæresis probata sit in iudicio: per hoc enim, quod tales in iudicio Ecclesiæ, & in tribunali S. officii habentur & damnantur pro hæreticis, plus non habetur, quā quod suspecti de hæresi contumaces sint præsumptivè, & per fictionem juris hæretici, jam verò tales non sunt unicè & simpliciter hæretici, sed solum analogiè, & secundum quid, adeoque in constitutio-ne pœnali, in qua innocentes puniuntur ob delictum alterius, non debet nomen hæretici extendi ad significationem hanc impropriam & analogi-am. Praterea licet contumax in jure reputetur confessus, tamen hæc confessio non nocet hæredibus, l. ejus qui delatorem. ff. de jure fisci. Bart. in 1.

cum filius familias. ff. de verborum oblig. & sententia-lata in contumacem neminem infamet. Surdus. vol. 2. conf. 173. n. 100. Nec in crimen læsa Majestatis pœnae patris damnati non nocent filii. Röland. vol. 4. conf. 29. n. 21. & alii, nisi delictum in processu probatum, de quo casu intelligendi, qui id negant. Gigas tr. de crim. læsa majest. l. 3. tit. 1. q. 13. n. 3.

7. Septimò ut dicta inhabilitas non respiciat bœ-neficia filii acquisita, antequam pater incideret in hæresis, vel antequam hæc fieret notoria, saltem notoreitate facti, ita ut iis privati aut privandi non sint post, & propter subsecutam patris hæresis. Abb. & Felin. in c. vergentis de hæret. Covar. l. 2. variar. resol. c. 8. num. 4. Dian. p. 4. tr. 8. resol. 76. Suar. de cens. d. 43. f. 3. n. 2. Sanch. in decal. c. 18. n. 28. citans Lancell. Julian clar. Matt. de Affl. & alios. Pass. n. 85. referens plurimos alios contra Jo. And. in c. ut commissi. de hæret. in 6to. Garc. p. 11. c. 10. n. 77. Lavor. c. 16. n. 74. & plures alios citatos à Sanch. dicitur enim c. quicunque, de filiis hereticorum; ad beneficia non admittantur, & c. statutum: illi igitur non sunt admittendi ad beneficia, quorum patres probati sunt hæretici, vel in hæresi deceisisse. Jam verè beneficiati ante hæresis patrum, cum non fuerint admittendi, sed admissi tunc, cum non erant hereticorum filii, non sunt beneficiis tunc adepti privati, aut privandi. Bolla au-tem Pontificum in contrarium citari folita intel-liguntur juxta communem contextum in cit. capitu-bus. & sic loquuntur semper de beneficiis ob-tentis post patrum hæresis, cum enim non exprimant beneficia adepta ante crimen paternum, sed generaliter loquuntur de adeptis; generalitas illa intelligi debet de iis beneficiis, quæ contra jus ob-tenta sunt, qualia sunt quæ post patrum hæresis ac-quisita sunt, ita ferè ad verbum Pass. n. 85. Li-mitandum tamen hoc ipsum est ita, ut etiam priv-vari-sint beneficiis obtentis ante notoreitatem, seu probationem hæresis paternæ, si beneficium obtinerint ad preces patris, vel etiam alterius cu-juscunque, quem filius & collator sciebat esse hæreticum, licet id nondum esset notorium, & plus, vel aliud non vult c. quicunque. §. ad hæc. Suar. loc. cit. n. 2. Sanch. loc. cit. n. 3. Pass. n. 87.

8. Octavò juxta Sanch. loc. cit. limitanda sunt dicta, ut non convenient filii conceptis ante hæ-ressin paternam, ita ut ii non sint inhabiles ad obti-nenda beneficia, nec privandi obtentis, etiam post condemnationem patris: imò juxta Less. loc. cit. Bonac. loc. cit. n. 10. Simanc. tit. 29. n. 14. Ledesm. &c. nequidem de filiis natis ante hæresis paternam. Verum cum ius commune loquatur absolute & absque distinctione filios hæreticorum, quales & isti sunt, reddat inhabiles, rectius utrumque negant alii. Pass. num. 78. & 88. quoad secundum Dian. p. 4. tr. 8. resol. 74. Garc. p. 11. c. 10. n. 79. Barb. in c. 15. de hæred. in 6to. Covar. l. 2. var. resol. c. 8. §. 5. Peyr. loc. cit. n. 79. Suar. loc. cit. n. 2. &c.

Questio 298. Qualiter dicta sint exten-denda ratione beneficiorum & officiorum, ad que filii hereticorum, corundemque fa-torum &c. sunt inhabiles?

1. R Espondeo primò: ut nomine beneficiorum etiam veniant pensiones Ecclesiasticae, & harum quoque dicti filii sint incapaces. Gigas de pension. q. 94. n. 7. Sanch. in decal. l. 2. c. 28. nu. 36. Garc.

Garc. loc. cit. n. 74. Pass. n. 90. dum enim jura loquuntur dicto modo universaliter: ad nullum beneficium admittantur; quibuscumque beneficiis priventur; beneficium accipitur late. Gl. & Gemin. in c. 2. de heret. in 6to. sublata autem acceptance beneficij venit penfio. Gigas loc. cit. q. 28. uti etiam, dum ita generaliter de beneficij loquuntur. Felin. in c. postulati. de rescrip. n. 8. Rebuff. de pacificis posse. n. 114. Gigas q. 26. n. 11. Adeoque hic dum verba sunt universalia, & de mente legislatoris late intelligenda, non tenet regula illa: in materia penali maxime ob alienum delictum, verba sunt strictissimè accipienda. Pass. loc. cit.

2. Secundò ut comprehendatur quoque permutatione beneficiorum, ita ut beneficium ante obtentum, dein post patris crimen permutare dicti filii nequeant, adeoque si id facerent, beneficium proprium amitterent, utpote quod cederet alteri, cum quo permutare volunt (valet enim ex illius parte permutatio) & aliad non acquirerent, cum absolute sint incapaces obtinendi beneficium. Sanch. loc. cit. n. 33. Pass. loc. cit.

3. Tertiò: ut nomine officiorum publicorum etiam veniant officia civilia spectantia ad seculares (potest enim Ecclesia seculares, ubi hi ejus praecipit non obedient, punire, reddendo inhabiles, etiam ad officia secularia. Gemin. in c. 2. de heret. in 6to.) ut judicis, consulis, rectoris civitatum aliorumque locorum quocunque nomine vocentur, Cancellarii, Advocati, Procuratoris Thesaurarii, aliorumque similiūm, qui nomine publico officium excent, de quo vide Dian. p. 4. tr. 8. resol. 73. Item consiliarii in Congregationibus, & Concilio publico, in quo negotia publica tractantur, Suar. de fide. d. 24. s. ult. n. 6. Pass. loc. cit. n. 92. Item juxta Carenam p. 2. tit. de heret. num. 143. Comitis, Marchionis similiūmve dignitatum; unde & juxta illum & Parladorum, si ha annexa sine majoratu, non potest in eo filius Catholicus succedere patri hereticō.

4. Ac denique nomine officii publici venire munus eligendi; èo quod eligere ad publica officia magis sit, quam exercere munus consiliarii, & eligere ad Prælaturas Ecclesiasticas sit officii publici, utpote conveniens ex jure publico, ex munere commissione à Papa, vel à communitate ad publicum finem, docet Pass. n. 93.

Quæstio 299. An filii hereticorum eundemque fautorum sint infames, & vel hinc etiam ad eligendum activè, aliquosque actus legitimos sint inhabiles?

R Espondeo: negativè. Suar. de Cens. d. 46. s. 3. n. 2. Sanch. in decal. l. 2. c. 28. n. 5. Sayr. de Cens. l. 6. c. 10. n. 40. Menoch. vol. 9. cons. 808. num. 44. Sigism. à Bon. de elect. d. 80. nu. 1. Pass. n. 95. contra Molin. d. 658. num. 202. Covar. l. 2. var. resol. c. 8. n. 1. Et in jure enim Canonicō nullibi lata est pena infamiae contra hujusmodi filios. Licet autem inhabilitas ad beneficia & officia publica sit veluti quedam irregularitas (dico quasi quedam irregularitas; nam neque irregularitas propriè dicta in jure directè interfert contra tales filios, & inhabilitas eorum quoad Ordines non est ratione sanctitatis illorum, sed ut hi sunt officia publica, adeoque non propriè dicta irregularitas. Pass. n. 97. citans & concilians Suar. Sanch. Valent. Majol. te- nentes tales filios esse irregulares cum Tolet. Sayr.

& aliis, id negantibus) non autem infamia, ad quam etiam ab irregularitate (utpote quæ plures diversosque quam irregularitas parit effectus) non tenet consequentia. Pass. n. 96.

Quæstio 300. Specialiter de regularibus, num hi in officio penitentiali, hoc est ob dictum ad inquisitionis officium pertinens, penitentia aliqua affecti, etiam post perfectam penitentiam, & postquam in gratiam recepti, inhabiles sint ad Prælaturas Ecclesiasticas & officia religionis sue, nisi cum eis dispenset Pontifex?

R Espondeo affirmativè: si penitentia non fuerint tantum salutares (quales dicuntur, quæ solùm extrajudicialiter imponuntur, & privatim complentur, ut jejunia, cibicia, orationes. Tambur. de jure Abb. d. 5. q. 21. & quales adhuc censentur, ethi extrajudicialiter iussi inquisitionis à Prælatis regularibus imponantur, & alias in religione pro penitentiis salutaribus habentur. Pass. n. 99.) idque ob decretum Urbani VIII. editum in Congreg. S. officii t. Octobris anno 1626, de quo vide Tambur. & Pass. II. cit. Porro licet abjuratio hereticorum secundum substantiam non sit pena, sed potius actus & confessio fidei, ratione tamē solennitatis, quam habet ex jure positivo, ut fiat coram judge, Notario, testibus, cum juramento & obligatione & poenis relapsorum in heresim post jam ejuratam, est pena gravis judicialis, diversarationis, quam sint pena salutares. Pass. nu. 100. citans Pennam, Canteram, Donat. &c. adeoque talem ad ejurandam taliter heresim damnatum, etiam de levi reddit ineligibilem. Dian. p. 2. tr. 8. resol. 64. Pass. num. 101. Donat. p. 3. tr. 5. q. 23. Et contra Peyr in præl. q. 2. c. 5. n. 92. Rodriq. ro. 2. q. 82. a. 2. Excipiuntur tamen suspecti tantum de heresi sponte comparentes, abjurantes, etiam de vehementi; eto quod non indicatur ista abjuratio illis tanquam pena, nec fiat cum ista solennitate, quæ fit post condemnationem reorum denunciatur, de quo vide Pass. n. 102.

Quæstio 301. Num Schismaticus (qualis dicitur, qui voluntarie & pertinaciter subtrahit se & separat ab obedientia universalis Ecclesie, vel summi Pontificis S. T. b. 2. 2. q. 39. a. 1.) purus (hoc est, non simul infectus heresi) independenter ab eo quod sit excommunicatus per Bullam canæ, vel etiā irregularis (quamvis schismaticum vi schismatis esse irregularem, eo quod hec pena nullibi expressa in jure rectius negent. Suar. de cens. d. 43. l. 2. n. 7. Sanch. in decal. l. 2. c. 36. n. 18. Sayr. apud Pass. n. 105. contra alios cit. à Sanch.) sit inhabilis ad omnia beneficia Ecclesiastica?

R Espondeo affirmativè. c. quia diligentia. de elect. Host. Imol. Barb. ibid. Sanch. & Suar. II. cit. Majol. de Irregul. l. 5. c. 46. Pass. num. 103. citans quamplures alios. Uti etiam Episcopus schismaticus inhabilis est ad conferenda beneficia, & talis collatio ipso jure nulla, & universaliter gesta per talem nullæ sunt, cit. c. quia diligent. vide Pass. loc. cit. Porro in hac irregularitate solus Papa dispensare potest, si schisma non est occultum. cit. c. quia

quia dilig. & ibi. Abb. n. 7. Garc. de benef. p. 11. c. 10. num. 161. Sanch. Barb. & alii apud Pass. loc. cit. si vero est occultum, etiam Episcopus AA. idem.

PARAGRAPHVS II.

De Clericatu, SS. Ordinibus, & Professione.

Questio 302. An ad obtainendum viā electionis, vel alia quacunque beneficium quodcunque Ecclesiasticum requiratur Clericatus seu prima tonsura?

Respondeo affirmativè. c. cum adeo, de rescrip. ibi. Abb. n. 3. & Felin. num. 4. c. ex literis. de transact. Garc. p. 7. c. 1. n. 10. Selva. de benef. p. 1. q. 7. num. 8. Paris. de resign. l. 4. q. 2. n. 4. Rebuff. in praxi tit. de Clericis. n. 4. Corrad. in praxi benef. l. 1. c. 5. n. 100. Laicus enim est incapax possidendi iura spiritualia. c. si quis deinceps. 16. q. 7. Non sufficit itaque destinatum esse ad Clericatum iidem AA. & Pass. cit. c. 25. n. 335. contra Gl. in c. 2. de institut. sententem Laicum esse capacem beneficii, si sit alicuius Ecclesiae converitus, qui incedat tonsuratus, & animi destinatione jam sit Clericus. Nec sufficit aliquem communione reputatum pro Clerico. Garc. loc. cit. n. 12. citans Zech. Paris. loc. cit. Pass. n. 337.

Questio 303. An igitur collatio beneficii facta alicui, qui tempore collationis non erat actu Clericus, sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè: Sextus V. in Constit. sua: cùm sacrosanctam 97. apud Pass. num. 338. Neque collatio tali facta per supervenientem Clericatum revalidatur. Corrad. loc. cit. n. 101. citans Mandol. & Garc. cùm habilitas superveniens, actu nullo ex defectu existente tempore actus, nihil operetur. Paul. de Castro. in l. si cum dote, ff. soluto matrim. quem. dos petatur. Proceditque adeò responsio, ut si post receptam supplicationem & expeditionem literarum in continente, etiam antequam eas obtineat orator, fiat Clericus, collatio adhuc sit nulla. Corrad. loc. cit. n. 109. Paris. loc. cit. n. 17. Item ut, si Papa conferret beneficium laico tanquam Clerico, nominando illum in literis provisionis Clericum, talis provisio & nominatio jus nullum conferat. Corrad. loc. cit. n. 105. citans Boér. decisi. 171. n. 35. Item ut, si Papa conferret beneficium alicui destinato ad Clericatum nondum Clerico, collatio nulla sit, si in rescripto non fieret hujus tantum destinationis ad Clericatum mentio his vel similibus verbis: mandamus provideri, vel conferimus tali, cupienti adscribi militie Clericali. Sanch. l. 2. opusc. dub. 9. n. 3. Abb. in cit. c. ex literis. Pass. n. 636. Observatque hic Corrad. loc. cit. n. 121. contra Mandol. hodiecum non admittit à Dataria Apostolica supplications laici, in quibus is assertit se scholarem esse, qui Clericali charactere insigniri cupiat. & n. 126. ait: hanc tamen esse praxim, ut si Papa provideri velit Oratori nondum Clerico, non admittat supplicationem sub nomine Oratoris laici, sed is nondum Cleri-

cus, nominetur tamen Clericus in supplicatione, quæ postquam fuerit signata, retinetur in officio parvæ dataria, usque èd, quod apponatur data, interim verò orator fit Clericus, & sic postmodum habebit datum post Clericatum. Quòd si eodem die, quo apponitur data in supplicatione reperiatur orator Clericatus, nec discerni posset, an data vel Clericatus præcessisset, tunc, quia ubi ad essentiam actus aliquid debet esse prius altero, si utrumque reperitur factum eodem die, præsumitur in dubio præcessisse id, quòd pro ipsius actus validitate præcedere debebat. Paris. cit. q. 2. n. 35. Qualiter autem orator, qui in supplicatione se Clericum falsò dixit, ad eò que beneficium etiam à Papa obtinuit nulliter, ex usu dataria de novo supplicationem formare debeat. Vide apud eundem Corrad. loc. cit. num. 134. His tamen non obstantibus, Capellania erecta in beneficium auctoritate Ordinari conferri poterit infanti ante primam tonsuram; non ut eam possideat tunc titulus beneficii, seu ut beneficium, sed titulo sacerulari, usq; dum fiat Clericus, & ex tunc eam teneat ut beneficium, si fundator sic disposuerit, exprimendo eam dari posse pueru ante primam tonsuram titulu sacerulari: nam ubi simpliciter tantum disposuerit dari eam posse pueru ante primam tonsuram. intelligeretur de Capellania ut beneficio, adeò que non valeret talis dispositio. Garc. 1. p. c. 2. n. 31.

Questio 304. Num igitur Papa etiam laico mansuro laico conferre possit beneficium Ecclesiasticum?

Respondeo affirmativè. Felin. in c. causam. de prescrip. num. 6. Abb. in c. quòd DEI timorem, de statu Monach. Corrad. loc. cit. num. 135. Paris. loc. cit. num. 32. & Canonista communiter in c. Joannes. de Clericis conjungat. Et sic de facto Rex Galliæ est Canonicus in Ecclesia S. Hilarii Pictavij. idemque privilegium habent familiae quædam principales alia, de quo vide Corrad. num. 138. & seq. Barb. de potest. Episc. alleg. 72. n. 75. quanquam dicat Garc. loc. cit. num. 29. quòd dum ex privilegio principali conceditur laico beneficium, illud efficiatur quid saceruale in mera temporalitate percipiendi fructus consistens; sic quoque ex privilegio Apostolico feminæ incapax Clericatus, obtinere potest beneficium. Corrad. loc. cit. n. 141.

Questio 305. An etiam presentatio (quæ tunc censetur fieri, quando literæ presentationis traduntur Ordinario) alicuius tunc actu non Clerici sit ipso jure nulla, et si in continentia post fiat Clericus?

Respondeo affirmativè. Lambert. p. 1. l. 2. q. 7. a. 2. num. 15. Corrad. num. 110. Hojed. de incompar. benef. p. 1. c. ult. n. 71. Pass. n. 339. Non tamen requiritur Clericatus tempore nominationis, sive dum conficiuntur dictæ literæ. Lamb. loc. cit. q. 4. a. 16. Pass. loc. cit. citans plures alios; sed &c, dum præsentatur quis non absoluè, sed præsentans dicit: præsento talem de proximo clericandum: vel præsento talem, & peto illum ordinari primam tonsuram sufficit, ut sit Clericus intra tempus concessum patrono ad præsentandum, quia ex eo modo præsentandi satis colligitur, quod saltem virtuiter præsentetur in tempus, & pro tempore, in quo præsentatus sit Clericus. Pass. loc. cit. n. 340. Garc. p. 7. c. 1. num. 28. & 29. Quin itaq; si intra tempus

Conditionibus quasi supernatural.

107

ad presentandum concessum clericandus præsentetur absolute, absque tamen eo, quod præsentetur ut factus Clericus, deberet hoc ipsum (nimis) quod præsentetur in tempore, quo fit Clericus, sub-intelligi & præsumi, cum quisque præsumatur agere validè & non inutiliter. *Paris. loc. cit. citans Paris. l. 4. q. 2. n. 6.*

Questio 306. *Num quoque electio actu non Clerici sit ipso jure nulla?*

Respondeo affirmativè: eò quod laicus, ut di-
ctum, incapax sit omnis juris spiritualis, qua-
le nascitur electo etiam per electionem, adeò
que postulari possit, non eligi. Quia in etiam non re-
tinet electione, quod modo dictum, de præsentatione,
quia per electionem de præsente datur electo
jus, & electio nequit esse conditionata tali condi-
tione, ut electus fiat Clericus. Sed neque in exem-
plum trahi possunt electiones quædam factæ ex
speciali instinctu Spiritus sancti, puta S. Nicolai,
S. Ambrosii, &c. *Paris. num. 341. contra Felin. ad c. super his. de accus. num. 16. Barb. ad c. massana. de elect. num. 3.* sentientes posse laicum sanctitate præ-
clementem eligi in Episcopum; eò quod non eligatur,
ut præsit, nisi fiat Clericus, & laicus conten-
tientis electioni non acquirat jus, priusquam con-
fuerit in Clericatum.

Questio 307. *An dicta de nullitate colla-
tionis, presentationis, electionis locum quo-
que habeant in Clericis conjugatis (intellige
in Ecclesia latina, seu non viventibus ritu
Grecorum) vel etiam carentibus executione
Clericatus, seu quibus Clericatus collatus
nulliter quoad executionem, v. g. ordina-
tis ab alieno Episcopo sine dimissoriis?*

1. **R**espondeo ad primum affirmativè. *c. sanè.
c. quod à te. de Clericis conjugat. Garc. p. 5. c. 8.
num. 3. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Cor-
rad. num. 131.* citans plures alios; Clericus enim
conjugatus reputatur in omnibus tanquam laicus,
præterquam in privilegio canonis: *si quis fudente.
& in privilegio fori Ecclesiastici in criminalibus.
c. unico de Cler. conjugat. m. 6.* Porro cum tali, ne-
quidem in ordine ad simplex beneficium dispen-
sare potest Episcopus. *Selva. de benef. p. 1. q. 7. n. 17.
Hojeda de incompat. benef. p. 1. c. 24. num. 77. Cor-
rad. loc. cit. num. 117.*

2. Respondeo ad secundum quoque affirmati-
vè. *Corrad. n. 147. & seq. Boërius decis. 171. n. 26.*
cum paria sint ad effectum obtinendi beneficij,
non esse. & esse, & non habere administrationem,
seu non habere characterem, & habere illum tali
modo, ut caret executione, quia tunc est quasi
non esset. *Boër. loc. cit. Carol. de Grassis. de ef-
fect. Clericatus eff. 15. num. 28.* ubi & vide plures
alios, in quibus Clericus efficitur beneficii
incapax. Porro licet in casu istiusmodi malæ col-
lacionis Clericatus possit ea ab Episcopo proprio
ratificari, & sicut taliter Clericato tolli dicta in-
habilitas. *Paris. loc. cit. num. 66.* necesse tamen est,
ut ea ratificatio fiat prius, & sic male Clericato
conferatur beneficium, alioqui ipsa collatio adhuc
erit nulla. *Franc. in c. si eo tempore. de rescr. in 6.
num. 8.* Etsi iuxta idem beneficium conferatur
alteri, ratihabitio ista seroveniens non operatur,
aut retrotrahitur in præjudicium tertii impen-
trantis. *Paris. loc. cit. apud Corrad. num. 150.*

Questio 308. *Num dicta de inhabilitate
non Clerici ad obtainenda beneficia Ecclesiasti-
ca locum quoque habeant quoad pensiones
super fructibus beneficij?*

Respondeo affirmativè. *Lott. dere benef. l. 1.
q. 40. n. 121. Corrad. loc. cit. num. 156. Ugol.
de potest. Episc. c. 50. §. 1. n. 2. Tusc. l. B. concl. 56.
contra Abb. & alios. ad cap. audiencem. de rescr. Licit enim pensio in rigore non sit beneficium Ec-
clesiasticum. Selva loc. cit. q. 3. nu. 11. differatque
ab eo in pluribus, de quo vide *Paris. l. 2. q. 15.* Li-
cet etiam de jure communi laicus sit capax pensio-
nis. *Gigas de pension. q. 21.* & alii; hodie tam-
en ex diurna Curia Romana praxi & stylo re-
ceptum, ut pensiones tales non nisi primâ tonsurâ
in signis constitui possint, AA. iidem pro responsione
citati. Nec dataria Apostolica in praxi ad-
mittere consuevit pensionum reservationes, nisi
pro Clericis beneficiorum capacibus, ac proinde
dictus stylus & praxis servarur pro lege. *Corrad. num. 163.* citans plures alios. Ita etiam, ut si pen-
sionarius tempore reservationis pensionis sit lai-
cus, reservatio sit nulla. *Corrad. n. 165.* citans deci-
siones Rota, Ro. p. 3. l. 3. divers. item num. 70. Con-
firmantur hæc ex eo, quod Leif. de just. l. 2. c. 35. n. 29.
dicat, pensionem esse rem spiritualem tanquam
beneficium quoddam, & hodie Rota tenet, quod
pensio non sit res profana. *Paris. loc. cit. q. 4. n. 54.*
eò quod hodie ex moru proprio Pii V. habeat
annexum onus spirituale, nempe recitandi quoti-
die officium B. Virginis; de quo tamen vide dic-
enda in contrarium 3. p. ubi de resignatione sub
reservatione pensionis. Item quod quoad privile-
gium fori pensionarius veniat appellatione bene-
ficiati. *Sperel. in decis. fori Ecc. decis. 65. num. 24.*
Porro idem de reservatione fructuum loco pensio-
nis dicendum, nimis hos non constitui nisi Cle-
ricis. de quo vide *Corrad. n. 167. & seq.* uti & de
hac materia pensionum competentium non nisi
Clericis.*

Questio 309. *An, & qualiter in impetrata
sitione beneficij exprimendus sit Clericatus?*

Respondeo: tametsi olim satis erat implicitè
narrare qualitatem Clericatus, & non narrata
includebatur sub clausula: *si idoneus sit: c. cum adeo.
de rescr. modò tamen positivè & explicitè ex stylo
Curia est exprimenda.* *Lott. l. 3. q. 35. num. 1. &
2. citans Abb. Jo. Andr. Imol. & alios passim in
cit. c. cum adeo.* Neque alter hodie signatur sup-
plicatio, & signata per officiales relaxatur. *Lott.
ibid. n. 3. citans Paris. de resignat. l. 4. q. 2. n. 9.* Et si
literæ exhiberentur expressæ sine hac narrativa,
utique velut contra stylum extortæ, suspectæ essent
de falso. *Lott. nu. 4. citans Rebuff. ad reg. confit.
tom. 3. de consuet. a. 7. gl. 13. nu. 347.* Porro obser-
vandum, nomen Clerici sumptum in genere gene-
ralissimo, prout suader ratio nominis (utpote de-
ductum à verbo καπέλος, quod sortem significat)
sumitur pro electo in fortē Domini, id est, pro ad-
dicto servitio Ecclesiæ; non solum capit ordinatum
sacramento Ordinis, aut prima tonsura, sed
etiam qui citra ordinem aliquem est mancipatus
Ecclesiæ, adeoque omnes omnino Ecclesiasticas
personas juxta c. cum non ab homine, & Abb. ibi n.
2. Dec. n. 8. Alciat. n. 8. *Lott. loc. cit. n. 12.* Unde si
laicus conversus aut Miles Hierosolymitanus, ne-
quidem

quidem habens primam tonsuram, nuncupavit se Clericum pro obtinenda pensione Ecclesiastica, non poterit redargui de mendacio, quia hi omnes largo modo sunt Clerici ex mente juris) quatenus ab eo non habentur pro merita laicis, Lott. n. 14. Sumptum vero hoc nomen in genere subalterno pro electo quidem in sortem Domini, sed ordinato, non egreditur proprias species, adeoque non capit simplices Monachos & conversos, & juxta proprietatem generis complectitur omnes proprias species qualitercumque ordinatorum five initiatorum primâ tonsurâ, five etiam minoribus five majoribus, ad Episcopatum usque Lott. num. 15. & 16.

Quæstio 310. Num ad hoc, ut eligi quis possit in superiorum regularem, requiratur Clericatus?

Respondeo negativè, loquendo nimur per se. Pass. c. 25. n. 344. ex natura enim rei, & per se simpliciter ad regimen religiosum, & regulare non est necessaria in superiori potestas jurisdictionis (qua est potestas de publico, introducta dicendi jus, sententiandi, statuendique quod aequum est, ligandi, solvendi, puniendi in foro contentioso &c.) sed sufficit potestas dominativa spiritualis & paterna, qua competit superioribus regularibus ex voto obedientia supra subditos suos, ut eos secundum regulam dirigant in vitam æternam. Pass. loc. cit. patetque id ipsum, non tantum in Abbatissis, aliisque antistitibus Monialium, qua licet sufficientem potestatem gubernativam velut maternam habeant, carent tamen jurisdictione spirituali propriè tali. D. Th. in 4. dist. 25. q. 2. a. 1. ad 1. Suar. to. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 1. n. 3. Sed & in Abbatis antiquorum Monachorum, Antonio, Hilario &c. qui non erant Clerici, sumitur ex Epist. D. Hieron. ad Eliod. & 4. ad Rusticum, qua referuntur dist. 16. q. 1.

Quæstio 311. Num ad officia, beneficia, dignitates habentes annexū sacram ordinem, eligi, aut aliter promoveri possint, non habentes actu tempore electionis vel promotionis dictum ordinem?

Respondeo affirmativè: per se nimur loquendo, & ubi simpliciter solum annexus est Ordo, sive, ut ait Lott. l. 2. q. 47. n. 13, ubi annexus est Ordo per necessariam quandam consequentiam, & non qualificativè ad personam promovendam de ipso promotionis tempore veluti si simpliciter dispositum, ut beneficiū sit sacerdotale, qualia fere sunt, quibus iure communi Ordo annexitur, quia illa annexio intelligitur habitu, non actu, & ita annexa est potius obligatio suscipiendo Ordinem, sufficitque proinde electum vel promotum ad ea, intra tempus sibi à jure statutum initiari Ordine requisito, sumitur ex c. cum in cunctis. de elect. & clem. 2. t. eod. Corrad. l. 2. c. 10. n. 84. cum communi, Ac ita de Canoniciatibus, & dignitatibus statuit Trid. sess. 24. c. 12. Idem est dum ex statuto, consuetudine, vel privilegio requiritur presbyteratus simpliciter. Corrad. loc. cit. num. 85. Secus tamen est, & non sufficit sola aptitudo v. g. etas ad Ordinem necessaria, sed requiritur ipse Ordo habitus actu tempore promotionis, ubi à jure, vel ubi ex speciali statuto, consuetudine, vel etiam ordinatione fundatoris ad hoc vel illud be-

neficium requiritur Ordo actu tempore provisionis habitus: dum nimur hoc exprimatur jure, statuto vel fundatore dicente v. g. conferatur beneficium habentis talis Ordinem: vel non conferatur, nisi habentis talis Ordinem, ut Lott. n. 7. cum qualitas juncta verbo debet intervenire tempore verbi, id est in ipso actu initio. Lott. n. 11. & 12. ex Cardin. ad c. perpendimus, de sent. excommunicat. n. 7. & Gon. decif. 72. in principio l. 1. vel adjectum est aliquid, unde id colligatur v. g. dum dicitur: presenteretur sacerdos, vel promoveatur Capellanus, qui missas celebret; vel habetur in fundatione, quod nou possint missas celebrari, aut sacerdotalia officia exerceri per substitutum. Corrad. loc. cit. n. 89. Gon. ad reg. 8. Cancel. Gl. 5. n. 101.) Lott. n. 10. citans Gon. ad reg. 8. Gl. 5. n. 105. Paris. conf. 50. n. 12. l. 4. Lamb. de jurep. l. 2. p. 1. q. 2. a. 22. n. 8. & 29. & plures alios.

Quæstio 312. Circa annexionem illam Ordinis ad beneficium, sive ea sit aptitudine, sive actu, quid attendatur, sive unde ea dignoscatur?

1. **R**espondeo primò: dum ea annexio dicitur esse ex consuetudine, attendendum est, num praecesserit prohibitus cum tempore habili ad prohibendum, nisi enim ex praecesserit, consuetudo talis induci nequit. Lott. cit. q. 47. n. 27. citans Sundum conf. 127. n. 21. Unde ex eo solum, quod beneficium supponatur semper collatum sacerdoti, dici non potest sacerdotale. Lott. num. 28. citans Geminian. in c. cum de beneficio. de probando. in 6to. num. 2.

2. Respondeo secundò: dum ea annexio dicitur esse ex statuto aliove jure, aut privilegio, quod scripto constat, nihil aliud attenditur, quam ipsius tenor, & secundum illum judicatur, an & qualiter Ordo annexus. Lott. n. 29. ex Probo ad Monach. in c. 15. cui. n. 44. qui tenor si dubius est, explicatur ab observantia. Lott. n. 30. citans Paris. l. 4. conf. 20. n. 19. Gon. ubi ante n. 86. si vero est clarus, statur verbis, & non attenditur quid prius fuerit servatum, estenim regula: ubi verba sunt clara, & sensus manifestus, cessat omnis interpretatio juxta l. continens, de verb. obligat. ac proinde frustra allegatur observantia, ut Rota decif. 136. n. 10. & 12. p. 1. recent. Lott. n. 31. & seq.

3. Respondeo tertio: nihil attentiū considerari oportere quam proprietatem vocis expressivae qualitatis Ordinis secundum verisimilem disponentis mentem. Lott. n. 51. unde licet nulla videatur facienda differentia inter has voces: sacerdos & presbyter, nisi quoad verbalem eorum derivationem, dum sacerdos à sacrificando dicitur, presbyter autem vox græca seniore significet, ex quo SS. Canones lenium seu senioratum illum ad ipsam sacerdotalem dignitatem transtulerunt, vox hac presbyter veram & propriam Ordinis sacerdotalis significationem suscepit, dictusque est presbyteratus Ordo ad distinctionem duorum Ordinum inferiorum diaconatus & subdiaconatus tam apud Canonum conditores, quam legum profanarum latores. Lott. à n. 52.) Nihilominus si dispositio facta fuit in loco ubi quilibet, etiam Ordinum inferiorum clerici, vocari solent presbyteri (cum interpretatio verborum potius facienda sit secundum sensum vulgarem, & communem usum loquendi, ut Felin. in proam. decretalium. à n. 5.)

VOX

vox dicta presbyter non debet sumi adeò tenaciter secundum proprietatem latini sermonis, quia admittat etiam interpretationem secundum sensum vulgarem ex aliqua circumstantia, v. g. si dispositio non sermone latino, sed vulgari concepta esset, & maximè, si ageretur de fundatione facta ab homine idiota: seu vulgarem, cum verba intelligentur secundum qualitatè proferentis personæ, ut Surd. conf. 140. n. 25. & 81. juxta. l. plenum. ff. de usu & habitat. Item si beneficium sit simplex, vel hæc vox alternata cum alia generaliori v. g. cum to Capellanus. Item si concurreret observantia, quia fuissent quandoque etiam admissi Clerici inferiorum Ordinis. Lott. à num. 55. C. Luca, de benef. d. 61. n. 11. Nisi tamen probetur communis ille sensus vulgi, non potest recedi à potentiori significatu hujus vocis, etiam si concurreret observantia in contrarium; quia hæc non attenditur, ut dictum, ubi verba non sunt dubia, maximè, si agitur de beneficio fundato per laicum, contra cuius leges nequidem Papa intelligitur velle providere. Lott. n. 62.

4. Respondeo quartò: attendendum, an termino significativo certi ordinis adjectus sit alter terminus æquivocus per copulam, vel potius per disjunctionem, seu alternativam, nam in primo casu terminus æquivocus explicatur per terminum univocum: in secundo vero terminus æquivocus servat regulam alternativæ, ut sufficiat nempe alterutrum verificarci. Lott. loc. cit. num. 71. v. g. si jussum fuit præsentari sacerdotem & altaristam, cum nihil sit, quin nomen altaris conveniat etiam sacerdoti, tanquam principaliori altaris ministro, utraque vox reputabitur pro eodem, & erunt synonyma, si autem jussum fuit præsentari sacerdotem vel altaristam, servabitur dicta regula alterutrovorum, ut in simili casu, dum jussum fuit præsentari presbyterum aut Capellanum, censuit Rota in Lucana Capellanis. 17. Decemb. 1593. Lott. n. 72. & 73. Cum enim diaconus, & subdiaconus dicantur ministri in altari, ut Host. Butr. in c. i. n. Clerici vel Monachi. Lott. n. 74. Quinimo propriè & in potentiore significatione subdiaconus dicatus minister altaris, non autem diaconus vel presbyter juxta. c. tribus. de consecrat. dist. 2. & Archd. & Bellam. ibi. Lott. n. 75. & quemadmodum vox illa altare, non semper sumitur pro altari materiali ad sacrificandum iunctio, sed aliquando pro ipsa Ecclesia, seu titulo beneficii, ut c. si quis il. Imo 16. q. 1. Lamb. de jurep. l. 1. p. 2. q. 11. a. 9. n. 9. & Lott. l. 1. q. 30. n. 9. ita ejus derivatum altaris in hac materia deber potius exponi pro simplici Rectore altaris, id est, beneficii, quam pro ministro domini in altari. Lott. cit. q. 47. n. 77. atque ita vox ista altaris, si per se sola fuerit posita, vel addita alteri termino per alternativam, seu sub disjunctione, non sumitur aliter, quam vox illa Capellanus, cuius significatio potest pertinere ad quemcumque Clericum beneficiatum, etiam primæ tonsuræ. Lott. n. 78. citans Boich. in c. super in ordinaria, de præbend. n. 6. Idem tradit de Luca de beneficiis. d. 61. n. 7. 8. & 9. dum dicitur: præsentetur presbyter vel Clericus: ait tamen, quod saltem dicta alternativa posita inter presbyterum & Clericum inducat prælationem presbyteri, seu sacerdotis præ Clerico. vide plura de his dicta alibi, ubi de Capellaniis, quondam hæc sint dicendæ sacerdotales.

5. Respondeo quintò: dum per statutum seu P. Leuren. Fari Benef. Tom. I.

non tamen sustineri potest provisio respectu præbendæ, si ei annexus non est Ordo, sed Canonicatus tantum, eò quod, ut dictum, esse quis possit Canonicus sine præbenda, non tamen præbendatus sine Canonicatu, cùm licet præbenda non sit annexa annexione perpetua, perpetuò tamen sit ad Canonicatum accessoria. Lott. n. 46.

7. Respondeo denique: dum annexitur certus Ordo actu aut habitu presbyteratus, aut diaconatus, aut subdiaconatus dignitatibus & præbendis omnibus alicuius Collegii, absque eo quod determinetur, quadam præbenda debeat esse presbyterales, quæ diaconales, quæ subdiaconales (uti re ipsa Trident. *sef. 24. n. 12.* constituit, ut in omnibus Cathedralibus omnes Canonicatus & præbenda habeant annexum Ordinem presbyterii, vel diaconatus vel subdiaconatus, Episcopis relieto, ut cum consensu Capituli determinent, quibus quisque Ordo imposterum annexus esse debeat.) Episcopus autem cunctetur in tali distributione facienda, licet dici & determinari nequeat, quod uni magis quam alteri præbenda, hic potius quam aliis Ordo sit annexus; dicendum tamen unicuique in genere esse annexum sacram Ordinem, adeoque qui provisus fuerit de aliqua ex his præbenda, debeat esse ad minimum subdiaconus actu, aut saltem habere atatem requisitam ad subdiaconatum, quamvis enim videri possit annexio presbyteratus vel diaconatus aliquo modo remota à singulis præbendis, annexio tamen subdiaconatus videtur omnino proxima singulis, etiam respectu istius distributionis, facienda per Episcopum, cùm esse non possit, quin ei præbenda ad minimum annexetur subdiaconatus. Lott. n. 83. citans Hodjed. de benef. compat. p. 1. c. 24. n. 16. Azor p. 2. l. 6. c. 5. q. 5. Lefl. de justit. c. 34. n. 109. Garc. p. 7. c. 4. n. 28. ubi refert, sic plures declarâle S. Congregationem.

Quæstio 313. Quis dispensare possit, dum actu à fundatore requiritur sacerdotium?

R Espondeo: in hoc casu, nequidem de consensu Patroni, & nequidem pro una vice dispensare potest Episcopus argumento Trident. *sef. 25. c. 1. de reformat.* Corrad. loc. cit. n. 145. Garc. p. 7. c. 1. referens plures hac de re declarationes S. Congregat. & decisiones Rotæ. Sed neque dum ipse Papa providerit de tali beneficio, derogatur tali fundatoris voluntati, vi clausula: *non obstantibus: adjici solita;* sicut per eam derogatur tali qualitate requisita ex speciali statuto alicuius Ecclesiæ. Corrad. loc. cit. n. 96. contra Gonz. loc. cit. n. 106. ubi etiam ait in praxi Romana Curia, dataria, & Cancellaria non derogari talis fundationi per predictam clausulam, nisi fundationis talis fiat expressa mentio, etiam dum conceditur gratia ex motu proprio. Et etiamsi fundator expressè non addiderit in fundatione, non sufficere promovendum esse in ætate sufficiente ad suscipiendum sacerdotium. Sunt tamen hæc intelligenda de fundatore laico; nam per dictam clausulam: *non obstantibus, vel motu proprio:* derogari à Papa constitutioni tali facta à fundatore Clerico negari nequit. Corrad. num. 103. citans Vivian. in praxi jurispatron. l. 14. c. 3. n. 16. & 127. Quod si vero dixisset fundator: *volo, ut obtinens Capellaniam dicat septimanam tot missas (vel etiam juxta Felin. in c. cum omnes. de constitut. n. 2. volo, ut Ecclesia conferatur uns, qui quotidie in ea celebret)* non recte argueretur inde, requisivisse illum in promovendo ad talem Capellaniam, vel Ecclesiam actu sacerdotium; potest enim isti oneri satisfieri tunc adhuc per alium; cum verbum illud celebret non respiciat actum celebrationis facienda præcisè per ipsum Capellum; sed tantum denotet onus impositum isti Capellæ, ut obtinens illam, faciat in ea celebrari per se vel per alium; & satis censeatur proximum voluntati fundatoris, si promotus per alium divina celebrari faciat, nisi expresse caverit, ut per se ipsum id agat. Gonz. loc. cit. Gl. 5. n. 76. Lapus. alleg. 35. n. 2. Corrad. loc. cit. num. 112. & seq. Secundus iterum esset, & requiritur actu sacerdotium si dixisset fundator laicus (contrarium tamen est si id dixisset fundator Ecclesiasticus, & esset personatus, sufficeret enim tunc sacerdotium habitat) promoveatur ad Capellaniam sacerdos, qui celebret; vel eligatur persona idonea ad celebrandum. Corrad. ibid. n. 117. & seq. citans plures decisiones Rotæ. Vide de hoc fusè agentem. Garc. p. 7. c. 1.

Quæstio 314. An & quis Ordo sacerdotii habitus requiratur, & sufficiat, ut quis eligi vel promoveri possit in Episcopum?

R Espondeo: subdiaconatus, sumitur ex c. à multis, de etate & qualitate, præf. c. c. cum enim quod jam antiquitus ex decreto Urbani I. ad hoc requirebatur & sufficiebat, ut habetur c. ult. d. 60. nimurum constitutum esse in Ordinibus sacris (adeoque tunc, cùm subdiaconatus erat needum Ordo sacer, eligi non poterat in Episcopum, nisi ad minimum diaconus) modò, postquam jam subdiaconatus per annexum ei votum castitatis annumeratus est Ordinibus sacris, invariabiliter neat, hic Ordo sufficeret. Castrop. p. 2. tr. 13. d. 4. n. 2. Ugol. de potest. Ep. c. 1. §. 2. n. 1. Pall. c. 25. n. 352. Pirh. ad tit. de etat. & qual. præf. n. 3. contra Barb. ad cit. *sef. 22. c. 2. n. 2. & de off. Ep. alleg. 1. n. 37.* Lavor. & Campanil. apud Pass. putantes requireni sacerdotium, eò quod Greg. XIV. in Constit. sua, onus Apofolice. dicat in plurali. *sacris Ordinibus.* Quod ipsum enim constitutum esse in Ordinibus accipitendum non esse collectivè, ita ut omnibus ordinibus iniciatus esse debeat, patet ex eo, quod par modo Urban. I. loquatur in plurali. Requiritur præterea à Trident. *sef. 22. c. 2.* ut eligendus in Episcopum, priusquam eligatur jam sex mensibus fuerit in Ordine sacro. Porro electionem non subdiaconi in Episcopum, Pass. n. 353. center esse jure irritandam, non ipso iure irritam; eò quod neque cit. c. à multis, neque decretum Trid. habeat adjunctum decretum irritans.

Quæstio 315. An & quo tempore suscipiendi sacerdotii obligatio annexatur Episcopatui?

R Espondeo: cùm electus Episcopus teneatur consecrationem recipere intra tres menses. c. quoniam. d. 70. sub pena privationis fructuum perceptorum, quin & sub pena privationis Episcopatus ipso facto incurrenda, si per alios tres menses eam neglexerit. Trid. *sef. 23. c. 2.* non possit autem Episcopus consecrari, quin antecedenter sit sacerdos. Gl. in c. unic. de Clericis per saltum prom. Suar. de cens. p. 31. f. 1. n. 53. Azor p. 2. l. 2. c. 30. q. 9. & c. contra quosdam cit. à Barb. ad cit. l. Trident. tenebitur electus fieri sacerdos intra tres mentes. Pass. n. 354. ducento hujus trimestris initium à die confirmationis. Gl. in c. c. cum in cunctis. de elect. V. tempore

tempore. Pass. loc. cit. vel si negligens fuit in procuranda confirmatione, à tempore, quo post electionem per eum stetit, quo minus confirmaretur. AA. idem.

Quæstio 316. An & quis Ordo sacer requiratur in promovendo ad dignitates, & Prelaturas Ecclesiasticas alias Episcopatu inferiores tam seculares quam regulares, aut etiam beneficia, quibus cura animarum incumbit?

Respondeo: sacerdotium, non quidem actu habitum, sed vi electionis acceptata suscipiendum infra tempus à jure statutum, sumitur ex c. 1. de etat. & qualit. præficiend. ubi statuitur, si tales presbyteri non sint, sicut. Abb. ibid. Suar. 10. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 3. n. 2. Sanch. opusc. l. 2. c. 2. dub. 22. n. 1. cum communi, sed neque de jure communi requiritur actu habitus subdiaconatus; nam capiti præterea, de etat. & qualit. pref. ubi id requiebat, derogatum est jure novo, nempe per c. si pro Clericis, de pref. in 6to. Verumque id est non tantum, ubi quis tale beneficium impetrat a Papa, vel etiam via præsentationis, sed etiam via electionis. Franc. in cit. c. si pro Clericis. n. 5. Pirh. ad etat. de etat. & qualit. n. 42. Quin & sufficit actu habita prima toasura absque minoribus, modò sit talis actas, ut promotus, etiam via electionis, ut intra annum fieri possit sacerdos. Garc. p. 7. c. 4. n. 44. Rebuff. in prætit. requisita ad benef. collat. nu. 33. Paris. de resgn. l. 4. q. 9. n. 34. Pass. n. 357. contra Sanch. opusc. l. 7. c. 1. dub. 48. n. 4. Franc. Lambert. Pirh. loc. cit. Fagn. inc. licet. de elect. in 6to. n. 6. (quamvis fateatur ad cit. c. præterea, apud Pirh. loc. cit. in prætit. parochiales Ecclesiæ conferri etiam Clericis primæ tonsuræ) requirentes ad beneficium vel officium sacerdotiale ad minimum actu minores Ordines, eò quod quoad hoc non sit derogatum. c. præterea, sed potius confirmatum, dum c. si pro Clericis, dicendo non requiri, ut promovendus sit constitutus in sacris, excludat solos Ordines sacros, & vel sic requiri saltrem minores, tacite innuat Pirh. loc. cit. Neque juxta Suar. excipitur Abbas propter c. tuam. de etat. & qualit. ubi dicitur, in necessitate etiam tantum in minoribus constitutum posse assumi in Abbatem; nam ibi sermo est de Abbatore, qui in minoribus constitutus simul erat irregularis, adeò que decernit solum Pontifex, ordinatum minoribus, qui non potest sacræ iniciari ob irregularitatem, extra necessitatem in Abbatem assumi non posse. Suar. de relig. loc. cit. n. 22. Quamvis tamen communior hujus capitis sensus & interpretatio sit, quod constitutus tantum in minoribus extra necessitatem (in necessitate autem, vel ob utilitatem Ecclesiæ cum tali dispensare poterit Episcopus. Pirh. loc. cit. n. 40.) eligi nequeat in Abbatem, cum quo optimè stat, quod in Abbatem eligi adhuc possit subdiaconus tantum, neque requiratur, ut plures volunt, sacerdotium. Abb. in cit. c. tuam. n. 2. Pass. loc. cit.

Quæstio 317. Quenam sint dignitates, quibus de jure communi annexum est sacerdotium?

Respondeo: eārum enumerari quatuor. c. 1. de etat. & qualit. præfici. scilicet Abbatiam, præposituram, decanatum, Archipresbyteratum, ita et. P. Leuren. Fori Benef. Tom. I,

iam, ut si nolint, vel etiam justa causâ impediantur suscipere sacerdotium, amittant has dignitates. Hoc tamen intelligendum de his dignitatibus, dum collegium vel conventus & curam animarum habent. Ad hujusmodi enim dignitates non curatas obtinendas dum juxta Tridentinum *seff. 24. c. 12.* sufficit annus ætatis vigesimalis secundus compleatus, patet non requiri jure communi sacerdotium, cum quis viginti duorum annorum tantum intra annum nequeat ordinari sacerdos, prout requiratur in obtinentibus dignitates, quibus annexus est presbyteratus. Pirh. de etat. & qualit. n. 380. Fagn. in cit. c. 1. num. 6. referens pro hoc decisionem S. Congreg.

Quæstio 318. An, & qualis Ordo sacer susceptus, vel suscipiens requiratur in Canonice Ecclesiæ Cathedræ, vel Collegiarum?

Respondeo: jure communi, & præscindendo à decreto Tridentino; quo volunt Canonici Cathedrales distingui in subdiaconales, diaconales & presbyterales, nullum nec actu, nec habitu requiri in iis Ordinem sacram. Pirh. loc. cit. num. 44. cum communi. Neque enim ad substantiam Canonicatus requiritur, habere suffragium in Electionibus aliisque actibus capitularibus (ad quod nec ex confessione Capituli, nec ex Episcopi dispensatione admitti possunt absque actu habitu Subdiaconatu, ut dictum alijs. Clem. 2. de etat. & qualitat. pref.) recentemque absque jure ferendi suffragium in capitulo, stallum in choro, ageréque possunt omnia, quæ sunt extra Capitulum; unde si collatio beneficii spectet ad turnarium potest is, et si in sacris non constitutus, illud conferre, nisi obster specialis coniunctudo, vel statutum. potest item optare præbendam, cum isti similesque actus non sint collegiales, sed competant ratione canonizæ, non ex voce Capituli. Pirh. loc. cit. num. 45. vide Garc. p. 3. c. 4. nu. 32. sic etiam possunt Decani, qui non sunt Prælati principales convocare Capitulum, & in eo proponere, & resolutiones accipere (non tamen dare suffragium) absque eo quod sint in sacris. Barb. de canon. c. 27. num. 12. Potest etiam Prælatus principalis Ecclesiæ collegiata, etiam si in sacris non constitutus, etiam negligens infra annum promoveri ad Ordinem illi dignitatæ annexum, præsidere & habere vocem in Capitulo, eò quod tale caput Capituli diversum à membris nomine Capituli non veniat, præsertim in materia penale & correctoria juris antiqui, qualis est dicta confit. cit. clement. ibid. gl. 5. in eisdem. Abb. nu. 14. Barb. n. 12. vide Pirh. loc. cit. num. 45.

Quæstio 319. Quantum sit tempus, intra quod electus, vel aliter promotus ad beneficium curatum, debeat suscipere sacerdotium, & quo die incipiat illud tempus?

1. Respondeo ad primum: tempus est annus. sic expresse de parochis c. licet. & cum ex eo de elect. in 6to. Rebuff. tit. de non promotis intra annum. in principio. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 2. Barb. ad cit. c. licet. nu. 7. Pass. n. 360. De obtinentibus verò in Cathedræ, vel collegiata seculari vel regulari, dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, aliavè beneficia habentia annexum sacerdotium, vel etiam alium Ordinem, Trident.

sej. 22. c. 4. clem. ut ii 2. de etat. & qualit. Navar. de etat. & qualit. l. i. consil. 45. Pass. n. 375. de Abbatibus & Praelatis regularibus promotis forte ex non sacerdotibus. c. cum in cunctis. de elect. c. licet. eod. in 6. Navar. comment. 3. de regularibus. nu. 23. Pass. n. 410. tenetque hoc ipsum, seu tenebitur adhuc provisus intra annum promoveri ad sacerdotium, etiam si non omnium reddituum, sed partis solidum nactus sit possessionem. Laym. ad c. commissa. de elect. n. 3. citans Gloss. in cap. si tibi concessio. de prab.

2. Respondeo ad secundum: incipit hic annus à die obtentæ pacificæ possessionis beneficij. c. commissa. de elect. in 6to. Sanch. l. 2. opusc. c. 2. dub. 22. n. 9. Rebuff. loc. cit. nu. 41. adeò cùm nesciens te promotum accipere nequeat possessionem, annus ille ante habitam notitiam obtenti beneficij non currit. Pass. n. 368. Sanch. loc. cit. Selva. p. 3. q. 3. contra Rebuff. n. 54. ut etiam illi non currit tempus anni, cui statim post adeptam possessionem movetur lis super parochia, seculis est de eo, qui aliquamdiu, nempe uno alteriore mense pacifice possedit. Laym. ib. juxta eandem gloss. Quod si vero negligens quis fuerit in acquirenda possessione, numeratur annus ab ea die, in qua per ipsum stetit, ne possessionem acciperet. cit. c. commissa. Ac denique si justè impeditus fuit à sumenda possessione (vel etiam juxta Pass. n. 369. à suscipiendo sacerdotio, de quo tamen paulò post) durante impedimento, non currat illi tempus, juxta reg. 41. de reg. juris in 6. Nav. c. 25. num. 116. Rebuff. loc. cit. n. 47. Sanch. loc. cit. num. 12. Porro hic dicta intelligentia sunt de promoto ad Ecclesiam actu parochialem; is enim, qui natus est Ecclesiam habitu tantum, & non actu habentem parochianos, eò quod v. g. hi omnes captivi abduiti sint, vel ob pestem alio profecti, necesse nouit promoveri ad sacerdotium, eò quod cesseret iam in ea ratio dicta legis, quæ erat cura pascendi gregem commissum, cum jam grex nullus sit. Ubi tamen parochiani redierint, tenebitur intra annum ab hoc eorum redditum promoveri. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 9.

Quæstio 320. An, & qualiter non intendentes, negligentes, vel etiam legitimè impediti suscipere intra annum Ordines annexos beneficij, iis excidant, aliterve puniantur, & peccent?

1. Respondeo ad primum: promoti ad parochias (quo nomine etiam veniunt Vicarii perpetui Ecclesia parochialis, & religiosi, quibus datur Ecclesia parochialis. Clem. unica. de off. Vicarii. Rebuff. loc. cit. num. 4. & 7. Sanch. loc. cit. num. 3. Pass. num. 363.) si neglexerint intra annum fieri sacerdotes, nullà etiam præviâ monitione, ipso jure privati sunt parochiis; sic expreßè statutur c. licet. de elect. in 6to. sed non nisi post annum integrè elapsum à die obtentæ pacificæ possessionis, juxta cit. c. commissa. Laym. ibid. num. 1. siquidem pena legalis statuta, nisi intra certum tempus aliquid factum fuerit, non incurritur antequam hoc tempus integrè elapsum sit. Laym. ibid. num. 2. citans sè ipsum in Theol. moral. l. 3. tr. 4. c. 16. num. 12. Ac proinde parochus non statim, ac ad illud tempus devenierit, ut jam intra annum nequeat fieri sacerdos, amittit parochiam, sed exspectandus lapsus integrì anni. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 10. procedit vero id ipsum, juxta Pass. num. 364. etiam si obtinens & possidens parochiam non percipiat fructus pri-

mi integri anni. Veruntamen non comprehendit hic Ecclesiæ collegias, etiam si aliæ simul sint parochiales, expreßè habetur. c. statutum. de elect. in 6to. quia in talibus Ecclesiæ supponuntur esse plures sacerdotes, per quos cura animarum exerceri possit ex concessione parochi non sacerdotis. Pass. loc. cit. Sanch. loc. cit. num. 5. ubi etiam additum est late esse sumendum, ut sub eo veniat etiam plebania habens sub se capellas, in qua sunt sacerdotes, qui curati vices supplent. Multò minus comprehenduntur parochiales Ecclesiæ, dum haec in Cathedrales eriguntur; neque etiam decanatus, praepohitura, Archidiaconatus Ecclesiæ curata, cum sub nomine parochialis simpliciter non veniat parochialis, quæ est dignitas. Rebuff. loc. cit. num. 29. Sanch. num. 7. Pall. num. 367. Neque etiam parochia unita principaliter beneficio simplici. Sanch. ibid. n. 8. Rebuff. n. 31. Quod tamè limitat Pass. nimis, si habens beneficium simplex possit administrare curam animarum per Vicarium, secus, si id teneatur facere per se, eò quod tunc potius beneficium simplex transeat in parochiam. Neque parochus non habens curam fori pœnitentiaris, sed solum contentioſi. Pass. ibid. Neque denique parochus iolum habitu, hoc est actu non habens parochianos. Gloss. in cit. c. licet. Selva apud Sanch. num. 7. Rebuff. n. 24. Addens, tales teneri promoveri intra annum à die, quo incipit habere parochianos. Verum de privatione beneficij ob neglectam hauc promotionem intra annum videlicet plura 3. part. ubi de vacatione ex delicto.

2. Respondeo secundo: si promoveri ad sacerdotium non intendens parochiale receperit Ecclesiæ, ut fructus per annum percipiat (vel etiam ob finem alium quemcunque Garc. p. 3. c. 4. num. 58. Pass. n. 404.) ipsam postmodum dimisflurus, tenebitur ad restitutionem fructuum corundem (etiam in foro conscientia, & ante lalentiam judicis. Sanch. l. 7. de matrim. d. 45. num. 3. Caltrop. p. 2. tr. 13. d. 4. p. 7. n. 6. ex Leil. & Vasq. apud Pall. num. 403.) nisi voluntate mutata intra annum promotus fuerit (quod ubi facit, non tenebitur ad restituendos fructus, quos ante illam mutationem percepit. Garc. loc. cit. n. 51. Caltrop. loc. cit. n. 7. Sanch. loc. cit. num. 7. Pall. n. 400.) ita expreßè. c. commissa. de elect. in 6. vide Caltrop. loc. cit. n. 3. Eum etiam, qui parochialem contulit sciens, providendum non habere animum intra annum suscipiendo sacerdotium, præter offensam Dei contrahere obligationem erga Ecclesiæ, ut eam servet indemnum, scilicet in defœtum talis parochi fraudulenti, ut si non restituat fructus, quatenus Ecclesia læsa est, talis obligatio redundet in promoventem, quippe participantem commissæ fraudis, teneri Laym. paulo ante cit. juxta cit. c. commissa. de elect. & Gl. ibid. v. indemnum. Caltrop. loc. cit. num. 3, comprehendi quoque hac constitutione, & peccare mortaliter, tenerique ad restituendos fructus recipientem beneficium, qui cum dubio vel conditione solum intendit intra annum suscipere ordinem annexum, tenet Pall. n. 397. citans Soto. Guttier, & Azor. p. 2. l. 6. c. 9. q. 3. idem tenet Caltrop. loc. cit. n. 5. nempe peccaturum mortaliter, & obligatum restituere fructus, qui cum animo dubio de suscipiendo sacerdotio recipit tale beneficium, eò quod qui habet animum dubium, revera caret voluntate suscipiendo sacerdotium, cum tamen recipiens tale beneficium obligatus sit, habere voluntatem ea implendi, quæ tali beneficio annexa sunt;

negat

negat verò de habente animum conditionatum, nimirum suscipiendi sacerdotium, nisi tibi aliquid felicius obveniat, quia voluntas conditionata est vera voluntas, & illa posita, potes suscipere sacerdotium (qualiter stante animo dubio illud suscipe-re non potes) si beneficium non dimitas. citat pro hoc Ludov. Lopez. p. 1. instrutorii. c. 255. Veggam tom. 1. sum. c. 36. casu. 23. Sanch. de matrim. l. 7. d. 45. n. 10. &c. Non comprehendit verò illum, adeòque non teneri ad fructus restituendos, qui bona fide, animoque suscipiendi intra annum sacerdotii recipit parochiale, dum mutata postmodum voluntate, non recipit sacerdotium, tenent Navar. in man. c. 25. n. 118. Sanch. de matrim. d. 45. num. 11. Castrop. loc. cit. n. 9. Pass. nu. 402. cum communiore, eò quod talis fraudulenter non suscep-erit parochiam, de quo solum loquitur c. commissia; Item eum non comprehendit, seu non teneri ad restituendos fructus (altem ante sententiam, ut Castrop. n. 13. citans Less. Sanch. Gutt. Azor. &c.) recipientem aliud beneficium non parochiale, seu non curatum, sine animo recipiendi annexum il- li sacerdotium altiusve Ordinem sacram (etsi juxta Sanch. loc. cit. num. 14. Less. l. 2. c. 34. num. 132. Castrop. loc. cit. n. 14. Garc. p. 3. c. 36. Pass. n. 405. & alios peccat mortaliter, quia fraudulenter contra mentem Ecclesie, & legis obligantis beneficia-tum ad recipiendum ordinem intra annum recipit illud) tenet ibidem Pass. contra Garc. eò quod lex loquatur de solis parochis; caxeri autem habeant alias poenas sibi statutas, de quibus paulò post idem tenent Sanch. Less. Navar. Castrop. loc. cit.

3. Illum porrò qui habet animum suscipiendi sacerdotium infra annum, si nimirum, ut addit Castrop. retineat interea beneficium tale parochiale, satisfaciendi officio suo, & residendi pro-ut oportet, & hæc præstat, etsi aliàs habeat ani-mum resignandi beneficium cum venia Superioris vel permundandi, non subiacere penitus consti-tutionis, nec peccare saltem mortaliter tenent Ca-strop. loc. cit. p. 7. n. 11. Sanch. de matr. l. 7. d. 45. n. 12. Less. loc. cit. num. 136. contra Abbatem in c. relatum. de Cler. non resident. n. 7. & Host. ibidem n. 2. Neque enim recipiens beneficium, etiam parochiale, obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permundare, vel aliter resignare; ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil juri contrarium facit, tametsi unico die illud retinere proponat. Castrop. cit. n. 11. ex Nav. l. 31. tit. de præbend. conf. 24. nu. 2. Sanch. l. 7. de matr. d. 45. nu. 12. Vatq. opus. de benef. c. 3. §. 3. dubio, quos citat Castrop. De cætero recipiens benefi-cium simplex, nullum ordinem annexum habens, animo fruendi ejus fructibus aliquo tempore, & postmodum relinquendi, transeundo ad statum conjugalem, non peccabit mortaliter. Castrop. cit. p. 7. n. 15. contra Sotom l. 10. de justit. q. 5. a. 6. Tol-let. in sum. l. 3. c. 18. n. 4. Navar. Miscellan. de orat. 44. nu. 2. imò nequidem peccatum venialiter tanquam probabilis censet Castrop. n. 16. citans Garc. p. 3. c. 4. nu. 43. contra Sanch. de matr. l. 7. d. 45. nu. 19. Less. l. 2. de justit. c. 34. dub. 16. nu. 132. agnoscentes in hoc culpam venialem, quia aliquo modo decipitur Ecclesia. Rationem hanc dat Ca-strop. quod nullius præcepti in hoc fiat violatio, cùm nullum præceptum, nec naturale, nec positivum obliget beneficiatum ex susceptione benefi-cii ad perseverandum in statu clericali, imò potius à jure liber transitus ad nuptias conceditur benefi-

P. Leuren. Feri Benef. Pars I.

ciatis, modò beneficia relinquant. c. Joannes. c. di-versis fallac. de Clerico conjugat. Neque in hoc de-cipitur Ecclesia, neque justè est invita, cùm talis non intendat aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum, liquidem datur beneficium ad su-stantandum beneficiatum in statu clericali eo tem-pore, quo beneficium habuerit, non tamen cum ob-ligacione, ut beneficium semper retineat. Verunta-men recipere pro se ipso principaliter beneficium, cum animo refugandi illud alteri, prohibetur sub excommunicatione latæ sententiaz, aliisque gravif-simis poenis à Paulo IV. confit. 12. edita anno 1557 qua incipit: Inter cetera, hanc tamen Constitutionem non habere locum, nisi in Romana Curia te-nent Castrop. to. 6. d. 3. p. 30. n. 8. Card. Lugo. in re-spons. mor. l. 5. dub. 4. n. 2. Garc. p. 11. c. 3. n. 291. Dian. p. 8. tr. 7. resol. 14. negant id Pass. num. 385. Mart. à Prado, ed quod licet in procœdio hujus constitutionis fiat mentio fraudum in imperatio-ne beneficiorum apud Datariam, ad quod occasio hujus Bullæ habuerit ortum in Curia Rotaana, ni-hil tamen in ea sit, quod restringat illam taliter, fi-nalisque ratio illius sit, tollere omnes fraudes, qua-hac in parte ubique terrarum intervenire possunt, vide Pass. à num. 383. fusè agentem de sensu hujus Constitutionis, & quinam illa comprehendantur. De cætero dum currit adhuc annus, poterit talis permutare cum alio parochiale beneficium, & tunc is, cum quo permutat, habebit annum aliud adhuc, ut fiat sacerdos. Rebuff. num. 37. Sanch. num. 31. apud Pass. num. 371. & si talis negligens se promoveri moriatur die ultimo anni, vacabit beneficium ob mortem illius, quia necdum fuit eo privatus. Sanch. ibid. Rebuff. num. 44. ex Paris.

4. Respondeo tertio: Abbates Præpositi, Decani, Archipresbyteri (intellige Curari) si intra annum sacerdotes, Archidiaconi, si diaconi non siant, amittunt dignitates. c. ut Abbates. de etat. & qualit. prof. v. cùm in cunctis. de elect. Trid. sess. 2. 4. c. 12. non quidem ipso jure iis privati, sed solum privandi, si admoniti id non fecerint; dicitur e-nim c. cùm in cunctis: priventur. Privandi autem adhuc sunt suis dignitatibus, etiamsi ex justa causa impediti fuerint, fieri intra annum sacerdotes. cit. c. Abbates. intelligendus autem est hic textus de ju-sto impedimento, contracto tamen ex culpa pro-motori superveniente, v. g. si suspensionem incurrit, vel irregularitatem ex delicto, ut ad Ordines pro-moveri non possit: ita ut si ideo recipere non po-tuerit Ordinem requisitum, adhuc privandus sit dignitate vel beneficio, nisi forte alias valde utilis esset Ecclesia, cui præst. Host. in c. ut Abbates, in fine, apud Pirh. de etat. & qualit. num. 39. Alia ve-rò jura, puta c. 1. de Clericis agratis. cit. c. commissa &c. expresse excipientia impedimentum iustum de impedimentoo contracto sine culpa, (v. g. si pro-motas, vel Episcopus ordinatus illum fiat in-firmus, si absque culpa sua incidat in irregulari-tatem. Sanch. num. 12. Rebuff. num. 48. si Epis-cop. is cum eo, qui habens annos 24. & solum Mi-nores recipit beneficium tale curatum, nollet di-spensare super intersticiis inter subdiaconatum, diaconatum, & presbyterium. Pass. num. 370. ci-tans Nav. & Sanch. ita ut tunc ob sacerdotium non suscepimus nequaque privari debeat dignitate. Gloss. in c. Abbates. v. amittant. & in cit. Clem. v. im-pedimento cum communi. Vel forte melius concili-antur hæc jura hoc modo, ut c. Abbates. intelliga-tur de impedimentoo perpetuo, vel diu duraturo;

K. 3

alia

alia iura de impedimento temporalis, seu non diu duraturo Ordinis suscipiendi, modò tamen iustum sit, etiamsi prævisum, vel etiam ex culpa contracrum, v. g. si in rixa promotus sit vulneratus, ut anno currente ordinari nequeat. Laym. ad c. Abbat. Arg. c. unici, ne sede vacante, in 6to. Observandum autem hic in genere, quoad pœnam illam privationis beneficii, quod qui semel ob non suscepitum intra annum sacerdotium privatus fuit beneficio, non possit, etiam cum dispensatione Episcopi, iterum obtainere illud beneficium. cit. c. commissa. & Clem. ne in agro. de statu monach. apud Pass. num. 374.

s. Respondeo quartò: ceteri, etiam habentes in Cathedrali, vel collegiata sacerdotali, vel regulari dignitates (etiam curatas. Pass. n. 406) personatus, officia, præbendas, portiones, quibus annexus Ordo, si ad eum intra annum non promoveantur, præterquam quod moniti possent privari etiam beneficio. Abb. in c. quar. de atat. & qualit. num. 6. Garc. p. 3. c. 4. num. 16. privantur (non quidem ipso jure, sed per Episcopum, qui etiam ad hanc pœnam infligendam procedere nequit sine solennitate à Trid. requisita. Barb. ad c. 4. seq. 22. Trident. num. 23.) dimidia parte distributionum, (intellige propriè talium, hoc est, quæ quotidiana dicuntur, danturque illis, qui certis horis intersunt, non verò extraordiniarum, quæ dantur pro funeribus & anniversariis defunctorum. Moneta de distribut. p. 1. q. 3. Barb. loc. cit.) usque dum requisitum Ordinem receperint. cit. clem. ut is. Trident. loc. cit. etiamsi horis intersint. Gloss. in cit. clem. v. intersint. Sanch. l. 7. opus. c. 1. dub. 48. num. 7. Navar. de temp. ordin. conf. 45. imò licet altera dimidia pars non sufficiat sustentationi; hoc ipsum enim imputare debet negligētia sua. Gloss. loc. cit. v. pars. ibid. Imol. Pass. num. 377. contra Sanch. & Barb. Privantur item voce in capitulo. cit. clem. Trid. loc. cit. activā tantum. secundum Garc. apud Pass. activā & passivā simul, juxta Pass. num. 380. & Less. l. 2. c. 2. n. 150. Porò pœnalis hac constitutio. cit. clementina, cùm non meminerit, nisi beneficiorum in Cathedrali & Collegiata, non extendit se ad beneficiatos aliarum Ecclesiarum. Gloss. in cit. clem. v. præbendas. Garc. in addit. ad s. p. c. 4. n. 5. secus dicendum de Tridentino, et si loquente in hisdem terminis. cit. clem. tenent Barb. ad cit. l. Trident. num. 15. Riccius resol. 286. num. 1. ob contrarium declarationem S. Congregationis, quam refert Garc. loc. cit. cui sententia subscrbit Pass. num. 379. modò authenticè constet de ista declaratione.

Questio 321. Qualiter objectus circa defectum Ordinis formari, vel etiam excludi posse?

Respondeo: ubi prætenditur totalis defectus Ordinis, verus modus justificandi objectum est, exhibere literas sive instrumenta ordinacionis facta post tempus provisionis, quia cùm Ordino non sit iterabilis, probatā initiatione certo tempore excluditur quocunque aliud tempus. Lott. l. 2. q. 47. n. 85. citans decisionem Rota 158. num. 4. p. 1. recent. ubi verò non prætenditur totalis defectus, sed Ordinem non fuisse exequibilem propter irregularitatem, eum suscientis, objectus non constituitur alter, quā justificando Ordinem dolosè & in contemptum susceptum. Lott. num. 87.

Unde etiam constitutio Pii II. contra male promotores ad Ordines varias pœnas decernens locum non habet, nisi probato dolo & contemptu. Lott. n. 88. citans Navar. in man. 27. n. 155. & Rotam in aquensfirregularitatib. 14. Maii 1607. Neque etiam objiciens pro justificatione objectus replicate potest, sufficere probare se incapacitatem; quia etiam collatio facta incapaci bonâ fide teuer meo jure, ut Innoc. in c. cum nostris. nu. 3. de concess. prob. Lott. num. 91. Debet præterea objectus sic concludi, ut defectus Ordinis percutiat tempus ipsum provisionis, non autem vacationis. Lott. num. 92. hinc quia simplex nominatio non tribuit nominatio to jussi aliquod, nil refert, quod tempore vacationis & nominationis nominatus esset laicus, modò tempore presentationis sit Clericus. Lott. n. 93. & 94. item in gratiis præventivis ad vacaturam, si ante vacationem superveniat habilitas, quæ non erat tempore concessa gratia, supervenientia ista utique proderit, cum res fuerit deducta ad eum calum, à quo potuit incipere, antequam actus consummaretur. Lott. n. 95. Porò procedunt hæc simpliciter etiam, ubi contra impetrantem non militant regula de annuali & triennali. Neque enim etiam his cessantibus, attenditur hic objectus, si beneficiarius diu suisset in possessione, hinc autem presumitur sufficiens dispensatio. Lott. num. 97. citans Sarment. ad reg. de trien. q. 10. num. 1. Anchran. conf. 117. n. 3. licet enim tempus diuturnum nempe 10. annorum non sufficiat pro obtinendo in petitorio, sufficit tamen ad elidendum objectum, odio feliciter impetrantis, qui per imperationem nequidem creditur habere titulum, sed simplicem actionem, seu facultatem implorandi officium judicis. Lott. num. 98. & seq.

Questio 322. Quis dispensare possit in promovendis, vel promotis ad beneficia habentia annexum Ordinem sacrum, aptitudine ratione curæ animarum, aut alias ex ordinatione Ecclesiæ, quo minus tenetur cum intra annum recipere?

Respondeo: cum Canonis alias non habentibus curam, studiorum gratiæ dispensare potest Episcopus, & capitulum. Argumento c. cùm ex eo, de elect. in 6to. ibid. Laym. n. 2. & c. relatum. c. r. de Clerico non resid. ibid. Abb. num. 6. multòque magis id locum habet in aliis beneficiis simplicibus, nisi forte aliud mens fundatoris requisiverit, & quidem absque eo, quod necesse sit constituere tamdiu Vicarium, nisi forte beneficium ex propria institutione requirat personale servitium. Laym. loc. cit. num. 3. Idem ex eadem causa potest Episcopus ad septennium cum curatis. cit. c. cùm ex eo. juxta Laym. loc. cit. isti tamen facultati derogatum videtur per Trident. ut vult. Pass. num. 361. ex eo, quod statuerit Trident. conferri parochias non nisi per concursum, qui supponit concurrentes jam sufficiente scientiæ instructos, vel etiam vicarius feligitur unus habens sufficientem scientiam, cui sententia iuhæ infra, ubi de residentia curatorum dici forte posset, quod quoad hoc ubique receptum non sit Tridentius. & obstat contraria confutudo, vel etiam quod concernat solas parochias, non alia beneficia curata, vel etiam, quod licet quis sufficiente scientia instructus sit, possit acquirere majorem in maioris Ecclesiæ emolummentum.

Iumentum. Verum hoc fortè oppugnat rationem adiectam, non autem evertit decretum ipsum.

Quæstio 323. An ut quis eligatur, vel promoveatur in Prælatum, vel Superiorem regularium, necesse sit esse professum, & quidem expresse, & in eadem religione, ac ita, ut alias electio, vel promocio sit ipso jure nulla?

R Espondeo ad omnia affirmativè. Abb. in c. cùm Monasterium. de elect. n. 2. ibid. Bald. & In-noc. Barb. ad c. nullus. de elect. in 6to n. 2. & ad Trid. sess. 25. c. 21. d. regular. num. 1. Suar. derelig. tom. 3. l. 6. c. 21. num. 15. Tamb. tom. 1. d. 5. q. 1. Pass. c. 25. num. 345. citans plures alios. Primum habetur c. cùm causam. & c. cùm ad nostram. deelect. secundùm c. nullus. de elect. in 6to. putant tamen Lavor. de elect. c. 16. num. 128. Abb. & Jo. And. cit. à Pass. num. 346. sufficere professionem tacitam, ut quis per postulationem, vel etiam collationem, aliānve provisionem distinctam ab electione obtineat prælaturam regularem; cò quòd c. nullus. utpote pœnale extendi non debeat ultra hoc, quod sonat. Tertium habetur in clem. 1. de elect. Quarum uti & priora tria ex Trident. sess. 25. c. 21. de regul. Quod verò his canonibus constitutum de viris, idem in monialibus locum habet. c. indemnitatibus. de elect. in 6. Adeoque firmiter hac tenenda sunt, ut dum in conventu vel religione non esset professus, vel professa, qua eligi posset, adhuc à nullo inferiore Papà, eo inconsueto, fieri posse, ut eligatur alia persona digna ex alio conventu vel religione, cum c. clem. absolvitur decernatur cum decreto irritante, ut regularibus non præficiatur nisi regulari ejusdem Ordinis. Sigism. à Bon. de elect. dub. 87. num. 4. Suar. & Pass. loc. cit. Porro intelligenda hæc sunt, dum dicta præfectura regulares conferuntur in titulum; scilicet enim est, dum conferuntur in commendam, via enim commendam beneficia secularia regularibus, & regularia secularibus, etiam si suos conventus habeant, & in eis vigeat regularis observantia, à Papa duntaxat obvenire possunt. Fagn. in c. cùm ad nostram. de elect. n. 2. & seq. quod si ipsum non improbat, aut prohibet Trident. quid potius tacite admisit, dum prohibendo secularibus conferri beneficia regularia adjectit hæc verba: in titulum. & quamvis sess. 25. c. 21. caverit, ut monasteriis ha-

bentibus suos conventus, qua tunc commendata reperiebantur, præficerentur regulares ejusdem Ordinis, uti & iis, qua imposterum vacabunt; ea tamen non dici præceptivè, ut tenuit Rota, sed solum cōsultivè & oprativè declaravit S. Congregatio, ut refert Fagn. num. 10. juxta quem nihilominus verè præceptivè statuit, ut qui ea Monasteria, qua sunt velut capita Ordinum (quale v. g. est Cistercium respectu Ordinis Cisterciensis) in præsenti in commendam obrinent intra sex menses religionem istorum Ordinum solenniter profiteantur, vel eiscedant, aut alias commendat iste ipso jure vacare censeantur, nisi sit eis de regulari successore provisum. Vide etiam apud Eudem num. 14. quid in genere de monasteriis in commendam dandis statuerit Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 19.

Quæstio 324. Quantum tempus à professione requiratur, ut quis eligi possit in Prælatum religionis?

R Espondeo: à Trident. loc. cit. c. 7. in moni-
libus requiri ad minimum quinque annos à
professione, ut eligi possint in Abbatissas & Prio-
risas; pro viris verò neque à Trident. neque à reliquo jure communi certum tempus statutum est;
quare non prohibentur (nisi alias obstant specialia
statuta Ordinis) statim à professione eligi in præ-
sules regulares, modò sufficienter in observantiis
Ordinis instructi, & alias qualitates requisitas ha-
beant. Abb. in c. cùm in cunctis. de elect. num. 6.
Pass. num. 348. Neque nunc casus ille, qui alias
excipitur c. officii de elect. nimitem dum quis sit re-
ligiosus, & mox profitetur, & sic eligitur in præ-
latum, locum habet, cùm ex præscripto Trident.
nemo admittatur ad professionem, nisi post exple-
tum annum probationis. Quid si tamen talis tam
repente à professione electus non foret sufficien-
ter instructus in observantiis sui Ordinis; uti & si
justè præsumeretur in tali ambitio, elecio ejus,
etsi non esset ipso jure irrita. Suar. tom. 4. de relig.
tr. 8. l. 2. c. 3. n. 7.) foret tamen ad minimum
irritanda vi c. officii. Abb. ibid. aliisque.
Pass. num. 248.

* * *

